

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อธิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

1. วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความรู้ ทักษะและการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีของผู้เลี้ยงผึ้ง และศึกษาปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะของผู้เลี้ยงผึ้งในจังหวัดเชียงใหม่

2. วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรกลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้เลี้ยงผึ้งผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งจำนวน 67 คน ผู้เลี้ยงผึ้งไม่ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งจำนวน 65 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 132 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบปลายปิด (Close-ended Question) และปลายเปิด (Open-ended Question) และนำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติที่เหมาะสมซึ่งได้แก่ โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปเพื่อหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ ได้แก่ ลักษณะพื้นฐานส่วนบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจและปัจจัยทางด้านอื่นๆ ที่มีผลต่อตัวแปรตาม จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถสรุปผลได้ดังนี้

3. ผลการวิจัย

3.1 ปัจจัยพื้นฐานทางสังคม

ผู้เลี้ยงผึ้งผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 41- 50 ปี ระดับการศึกษาประถมศึกษาปีที่ 6 ประสบการณ์ในการเลี้ยงผึ้งระหว่าง 6-11 ปี ขนาดของฟาร์มมีขนาดปานกลางจำนวน 101- 500 รัง อาชีพเลี้ยงผึ้งเป็นอาชีพหลัก ชนิดสายพันธุ์ผึ้งส่วนใหญ่สายพันธุ์ไต้หวัน ชนิดพืชอาหารผึ้ง คือ ลำไย ชนิดผลผลิตหรือผลิตภัณฑ์ผึ้งส่วนใหญ่ คือ น้ำผึ้ง ปริมาณการรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเลี้ยงผึ้งจำนวนน้อยกว่า 2 ครั้ง/ปี แหล่งข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเลี้ยงผึ้งมาจากหน่วยงานราชการ ได้แก่ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมจากศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร (ศูนย์ผึ้ง) นักวิชาการ นักวิจัย และสถาบันการศึกษา การเข้ารับฝึกอบรมเกี่ยวกับการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีของผู้เลี้ยงผึ้งจำนวน 1 ครั้ง/2 ปี

ผู้เลี้ยงผึ้งไม่ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 41- 50 ปี ระดับการศึกษาประถมศึกษาปีที่ 6 ประสบการณ์ในการเลี้ยงผึ้งน้อยกว่า 5 ปี ขนาดของฟาร์มมีขนาดเล็กจำนวนน้อยกว่า 100 รัง อาชีพเลี้ยงผึ้งเป็นอาชีพหลัก ชนิดสายพันธุ์ผึ้งส่วนใหญ่สายพันธุ์อิตาเลียน ชนิดพืชอาหารผึ้ง คือ ลำไย ชนิดผลผลิตหรือผลิตภัณฑ์ผึ้งส่วนใหญ่ คือ น้ำผึ้ง ปริมาณการรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเลี้ยงผึ้งจำนวนน้อยกว่า 2 ครั้ง/ปี แหล่งข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเลี้ยงผึ้งมาจากเกษตรกรอื่นๆ และเพื่อนบ้าน การเข้ารับฝึกอบรมเกี่ยวกับการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีของผู้เลี้ยงผึ้งส่วนใหญ่ไม่ได้เข้ารับการฝึกอบรม

3.2 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ

ผู้เลี้ยงผึ้งผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งส่วนใหญ่มีรายได้จากการขายผลิตภัณฑ์ผึ้งระหว่าง 100,001-200,000 บาท รายได้ครัวเรือนน้อยกว่า 10,000 บาท ใช้เงินลงทุนในการเลี้ยงผึ้งระหว่าง 100,001 - 200,000 บาท แหล่งเงินทุนและสินเชื่อจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จำนวนแรงงานที่ใช้ในการเลี้ยงผึ้งน้อยกว่า 3 คน

ผู้เลี้ยงผึ้งไม่ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งส่วนใหญ่มีรายได้จากการขายผลิตภัณฑ์ผึ้งน้อยกว่า 100,000 บาท รายได้ครัวเรือนน้อยกว่า 10,000 บาท ใช้เงินลงทุนในการเลี้ยงผึ้งน้อยกว่า 100,000 บาท แหล่งเงินทุนและสินเชื่อส่วนใหญ่ใช้แหล่งเงินทุนของตนเอง จำนวนแรงงานที่ใช้ในการเลี้ยงผึ้งน้อยกว่า 3 คน

3.3 ปัจจัยด้านอื่นๆ

ผู้เลี้ยงผึ้งผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งส่วนใหญ่ความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีของผู้เลี้ยงผึ้ง มีระดับความรู้ปานกลาง โดยมีคะแนนช่วง 10 – 12 คะแนน ทักษะคิดเกี่ยวกับการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีของผู้เลี้ยงผึ้ง จากคะแนนเต็ม 3 คะแนน ผู้เลี้ยงผึ้งผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งส่วนใหญ่มีทักษะคิดเฉลี่ย 2.61 ซึ่งถือว่าผู้เลี้ยงผึ้งมีทักษะคิดอยู่ในระดับสูง แต่มีบางข้อที่ผู้เลี้ยงผึ้งคะแนนทักษะคิดอยู่ในระดับปานกลาง คือ การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับผู้เลี้ยงผึ้งได้ผลไม่คุ้มค่ากับต้นทุน เช่น ค่าวัสดุอุปกรณ์ แหล่งอาหาร การขนส่ง แรงงาน และการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับผู้เลี้ยงผึ้ง สามารถช่วยแก้ไขปัญหาด้านราคาของผลผลิตจากผึ้งที่ตกต่ำได้ การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีของกลุ่มผู้เลี้ยงผึ้งผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งพบว่า จากคะแนนเต็ม 3 คะแนน ผู้เลี้ยงผึ้งมีคะแนนการปฏิบัติเฉลี่ย 2.45 คะแนน ถือว่าผู้เลี้ยงผึ้งมีการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีอยู่ในระดับสูง

ผู้เลี้ยงผึ้งไม่ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งส่วนใหญ่มีระดับความรู้ปานกลาง โดยมีคะแนนช่วง 10-12 คะแนน ทักษะคิดเกี่ยวกับการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีของผู้เลี้ยงผึ้ง จากคะแนนเต็ม 3 คะแนน ผู้เลี้ยงผึ้งผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งส่วนใหญ่มีทักษะคิดเฉลี่ย 2.60 ซึ่งถือว่าผู้เลี้ยงผึ้งมีทักษะคิดอยู่ในระดับสูง การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีของผู้เลี้ยงผึ้งไม่ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้ง พบว่า จากคะแนน

เต็ม 3 คะแนน ผู้เลี้ยงผึ้งมีคะแนนการปฏิบัติเฉลี่ย 2.30 ถือว่าผู้เลี้ยงผึ้งมีการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี อยู่ในระดับปานกลาง

3.4 การทดสอบสมมติฐาน

จากการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับลักษณะการรับรองมาตรฐานของผู้เลี้ยงผึ้งผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งและผู้เลี้ยงผึ้งไม่ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งตามการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีของผู้เลี้ยงผึ้งในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า มี 3 ปัจจัย คือ ประสิทธิภาพในการเลี้ยงผึ้ง ขนาดฟาร์มผึ้ง และการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีของผู้เลี้ยงผึ้งที่มีความสัมพันธ์กับลักษณะการรับรองมาตรฐานของผู้เลี้ยงผึ้งผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งและผู้เลี้ยงผึ้งไม่ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งตามการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีของผู้เลี้ยงผึ้งในจังหวัดเชียงใหม่

4. อธิปไตย

ผลการศึกษาถึงปัจจัยพื้นฐานทางสังคม เศรษฐกิจ ความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติมีความสัมพันธ์ต่อการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีของผู้เลี้ยงผึ้ง ตลอดจนปัญหาและข้อเสนอแนะสิ่งที่นำมาอภิปราย ดังต่อไปนี้

4.1 ปัจจัยพื้นฐานทางสังคม

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้ตั้งสมมติฐานไว้ว่าปัจจัยพื้นฐานทางสังคมมีความสัมพันธ์ต่อการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีของผู้เลี้ยงผึ้ง ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยพื้นฐานทางสังคม ได้แก่ ประสิทธิภาพในการเลี้ยงผึ้ง ขนาดของฟาร์ม มีความสัมพันธ์ต่อการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีของผู้เลี้ยงผึ้ง

จากการศึกษาพบว่าประสิทธิภาพในการเลี้ยงผึ้งที่แตกต่างกันมีความสัมพันธ์และมีผลกับการผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งและไม่ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งตามการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีของผู้เลี้ยงผึ้ง กล่าวคือ ผู้เลี้ยงผึ้งไม่ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งส่วนใหญ่มีประสิทธิภาพในการเลี้ยงผึ้งน้อย เนื่องจากการเริ่มต้นเลี้ยงผึ้งจึงจำเป็นต้องได้รับหรือมีความรู้เป็นพื้นฐาน ซึ่งได้แก่ การใช้วัสดุอุปกรณ์ในการเลี้ยงผึ้ง การใช้ที่ดิน โรงเรือน การเก็บน้ำผึ้งและตรวจดูแลผึ้ง ยาหรือสารเคมีในการรักษาและกำจัดศัตรูพืช น้ำตาลทรายในการเลี้ยงผึ้งนอกฤดูเก็บน้ำผึ้ง แผ่นรังเทียม ตลอดจนภาชนะบรรจุผลผลิต ก่อนเริ่มมีการประกอบการ นอกจากนี้ประสิทธิภาพเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลกับการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีของผู้เลี้ยงผึ้งแตกต่างกันออกไป เนื่องจากผู้เลี้ยงผึ้งที่มีประสิทธิภาพหลายปีจะมีการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีในระดับที่ดี เพราะผู้เลี้ยงผึ้งที่ผ่านการฝึกอบรมเกี่ยวกับการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีจะได้รับความรู้ ทราบถึงวิธีการปฏิบัติที่ถูกต้อง จึงส่งผลต่อการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีในระดับที่ดี ส่วนผู้เลี้ยงผึ้งที่มีประสิทธิภาพน้อยหรือผู้เลี้ยงรายใหม่จะมีการปฏิบัติทางการเกษตรในระดับน้อยเพราะผู้เลี้ยงผึ้งไม่ได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีจึงมีการปฏิบัติไม่ถูกต้องดังนั้นจึงมีผลกับการผ่านและไม่ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งตามการปฏิบัติ

ทางการเกษตรที่ดีของผู้เลี้ยงผึ้ง สอดคล้องกับ พัฒนพงศ์ (2553) ศึกษาเรื่อง ความรู้และการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชของเกษตรกร ตำบลบ้านธิ อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน พบว่า ประสิทธิภาพการเข้าฝึกรอบรมในการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชการปฏิบัติเกี่ยวกับสารเคมีกำจัดศัตรูพืชของเกษตรกร กล่าวคือ เกษตรกรที่มีประสิทธิภาพการเข้าฝึกรอบรมในการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชจะมีการใช้การปฏิบัติเกี่ยวกับสารเคมีกำจัดศัตรูพืชระดับที่ดี เพราะเกษตรกรที่ผ่านการฝึกรอบรมซึ่งจะได้รับความรู้และรับทราบถึงวิธีการใช้การปฏิบัติเกี่ยวกับสารเคมีกำจัดศัตรูพืชที่ถูกต้องจากการฝึกรอบรมจึงส่งผลต่อการใช้การปฏิบัติของเกษตรกรมีระดับที่ดี ส่วนเกษตรกรที่ไม่ได้รับการฝึกรอบรมในการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชจะทำให้การปฏิบัติเกี่ยวกับสารเคมีกำจัดศัตรูพืชมักจะทำตามความคิดความเข้าใจของตนเอง ซึ่งมีทั้งถูกต้องและไม่ถูกต้อง จึงมีผลทำให้มีการปฏิบัติที่ถูกต้องในระดับน้อยตามมา และสอดคล้องกับชานันต์ (2544) ศึกษาเรื่อง ความรู้และการปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูพืชของเกษตรกรในอำเภอห้วยสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่า ประสิทธิภาพการเกษตรมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูพืชอย่างถูกต้องและปลอดภัยของเกษตรกรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ขนาดฟาร์มผึ้งของผู้เลี้ยงผึ้งที่แตกต่างกันมีความสัมพันธ์และมีผลต่อการผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งและไม่ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งตามการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีของผู้เลี้ยงผึ้ง คือ ผู้เลี้ยงผึ้งไม่ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งส่วนใหญ่มีขนาดฟาร์มผึ้งขนาดเล็ก เนื่องจากการเลี้ยงผึ้งอย่างค่อยเป็นค่อยไป โดยเริ่มต้นจากการเลี้ยงในขนาดเล็ก ๆ แล้วจึงขยายเพิ่มจำนวนมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ ว่าที่ร้อยตรีปิยะมิตร (2546) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมของศูนย์ส่งเสริมกิจการโคนมเขตศรีนคร จังหวัดสุโขทัย พบว่า การใช้พื้นที่ในการเลี้ยงโคนมมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมของศูนย์ส่งเสริมกิจการโคนมเขตศรีนคร เนื่องจากเกษตรกรมีพื้นที่การเลี้ยงโคนมค่อนข้างน้อยจึงทำให้การขยายกิจการฟาร์มเป็นไปได้ยาก

4.2 ปัจจัยทางเศรษฐกิจ

จากการศึกษาพบว่า รายได้จากการขายผลิตภัณฑ์ผึ้ง รายได้ครัวเรือน เงินลงทุน จำนวนแรงงานที่แตกต่างกัน ไม่มีผลต่อการผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งและไม่ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งตามการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีของผู้เลี้ยงผึ้งในจังหวัดเชียงใหม่ อาจมีสาเหตุมาจากราคาของผลผลิตหรือผลิตภัณฑ์จากผึ้งของผู้เลี้ยงผึ้งผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งและผู้เลี้ยงผึ้งไม่ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งไม่แตกต่างกันและตลาดรับซื้อไม่ได้มีการพิจารณาการผ่านรับรองมาตรฐานฟาร์มผึ้ง นอกจากนี้ผู้เลี้ยงผึ้งทั้งสองกลุ่มยังประสบปัญหาต้นทุนการผลิตเพิ่มสูงขึ้น ซึ่งได้แก่ ราคาน้ำตาลทราย ค่าน้ำมัน ค่าอุปกรณ์ในการเลี้ยงผึ้ง ค่าเช่าที่ดิน ค่าซ่อมแซมรังผึ้ง ค่าแรงงานและอื่นๆ แต่ราคาขายผลผลิตหรือผลิตภัณฑ์จากผึ้งยังคงตกต่ำซึ่งจะส่งผลให้กลุ่มผู้เลี้ยงผึ้งที่มีฟาร์มขนาดเล็กประสบปัญหาต้นทุนสูง

ผลตอบแทนลดลง จึงเป็นสาเหตุทำให้รายได้จากการขายผลิตภัณฑ์ รายได้ครัวเรือน เงินลงทุน จำนวนแรงงาน ไม่มีความสัมพันธ์กับผู้เลี้ยงผึ้งผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งและไม่ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้ง ตามการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีของผู้เลี้ยงผึ้งในจังหวัดเชียงใหม่

4.3 ปัจจัยอื่นๆ

จากการศึกษาพบว่า การปฏิบัติของผู้เลี้ยงผึ้งที่แตกต่างกันมีความสัมพันธ์และมีผลต่อการผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งและไม่ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งตามการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีของผู้เลี้ยงผึ้ง กล่าวคือ ผู้เลี้ยงผึ้งที่มีการปฏิบัติตามข้อกำหนดหรือข้อเสนอแนะของการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีของผู้เลี้ยงผึ้งในระดับสูงมีผลต่อการผ่านรับรองมาตรฐานฟาร์มผึ้ง มากกว่าผู้เลี้ยงผึ้งปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีในระดับปานกลางและระดับต่ำ นอกจากนี้ผู้เลี้ยงผึ้งผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งมีการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีของผู้เลี้ยงผึ้งที่แตกต่างจากผู้เลี้ยงผึ้งไม่ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งเนื่องมาจากการได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีของผู้เลี้ยงผึ้งจะได้รับการถ่ายทอดข้อมูลข่าวสาร ข้อกำหนด และข้อปฏิบัติจากวิทยากรผู้ชำนาญการ ซึ่งจะส่งผลทำให้ผู้เลี้ยงผึ้งกลุ่มผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งได้ทราบข้อมูลข่าวสาร ข้อกำหนด และข้อปฏิบัติเป็นอย่างดี และสามารถปฏิบัติตามได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม สอดคล้องกับ ศิริลักษณ์ (2539) ได้ศึกษา การปฏิบัติของเกษตรกรในการปลูกสับปะรดตามคำแนะนำของโรงงานอุตสาหกรรมกับคุณภาพของผลผลิตในตำบลบ้านเสด็จ จังหวัดลำปาง พบว่า เกษตรกรที่มีการปฏิบัติในการปลูกสับปะรดตามคำแนะนำของโรงงาน จะมีผลผลิตที่มีคุณภาพที่ดีกว่าเกษตรกรที่ไม่ปฏิบัติตามคำแนะนำ และคุณภาพสับปะรดพบว่า มีความสัมพันธ์ในทางบวกและมากพอสมควรของการปฏิบัติในการปลูกสับปะรดตามคำแนะนำของโรงงานกับคุณภาพผลผลิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และสอดคล้องกับ วรรณิกา (2549) ได้ศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับระบบเกษตรดีที่เหมาะสมของผู้ปลูกส้มเขียวหวานในอำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า การปฏิบัติตามระบบการจัดการคุณภาพของเกษตรดีที่เหมาะสมสำหรับส้มเขียวหวานนั้น เกษตรกรที่มีการปฏิบัติตามระบบการจัดการคุณภาพอยู่ในระดับที่สูงนั้น มีความรู้ตามหลักการเกษตรดีที่เหมาะสมนั้นเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการคุณภาพของเกษตรดีที่เหมาะสมทำให้มีการปฏิบัติตามของเกษตรกรที่ถูกต้องและเหมาะสมมากขึ้น

5. ปัญหาและอุปสรรคและข้อเสนอแนะของเกษตรกร

ปัญหาและอุปสรรค

1. ด้านการปฏิบัติของผู้เลี้ยงผึ้งผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดวิธีการปฏิบัติ เกณฑ์ที่กำหนด และวิธีการตรวจประเมินการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีในการผลิตน้ำผึ้งและ

ผลิตภัณฑ์อื่นๆ จากสิ่งที่มีข้อจำกัดมาก แต่ราคาสินค้าหรือราคาของผลผลิตจากน้ำผึ้งและผลิตภัณฑ์อื่นๆ จากสิ่งไม่ต่างจากผู้เลี้ยงผึ้งไม่ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้ง

2. ผู้เลี้ยงผึ้งรายใหม่ยังขาดความรู้เรื่องของขั้นตอนและหน่วยงานที่รับผิดชอบการขอใบรับรองมาตรฐานฟาร์มผึ้ง

3. ต้นทุนการผลิตเพิ่มขึ้นผลตอบแทนลดลง

4. ผู้เลี้ยงผึ้งบางรายประสบปัญหาเงินทุนน้อย ไม่มีแหล่งเงินทุนหมุนเวียน

5. ผู้เลี้ยงผึ้งต้องประสบปัญหาจากภัยธรรมชาติ โรคและแมลงศัตรูผึ้ง

ข้อเสนอแนะ

1. ด้านการปฏิบัติของผู้เลี้ยงผึ้งที่ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งแล้วทางหน่วยงานที่รับผิดชอบควรมีการดำเนินการตรวจสอบอย่างต่อเนื่องและต้องสร้างความแตกต่างระหว่างผู้เลี้ยงผึ้งที่ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งในเรื่องของราคาสินค้าหรือราคาของผลผลิตจากผึ้งให้สูงกว่าผู้เลี้ยงผึ้งที่ไม่ผ่านมาตรฐาน

2. ควรมีการจัดฝึกอบรมเรื่องการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีของผู้เลี้ยงผึ้งรายใหม่ให้สนใจในการขอใบรับรองมาตรฐานทุกๆ ปี

3. หน่วยงานของภาครัฐควรมีการควบคุมต้นทุนการผลิต และควรมีการควบคุมราคาผลผลิตที่ผู้เลี้ยงผึ้งถูกเอารัดเอาเปรียบจากพ่อค้าคนกลาง

4. หน่วยงานภาครัฐควรรักษาความสำคัญกับหรือมีมาตรการเรื่องของราคาที่ไม่แตกต่างกันในการรับซื้อผลผลิตของผู้เลี้ยงผึ้งที่ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งและผู้เลี้ยงผึ้งไม่ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้ง

5. ผู้เลี้ยงผึ้งควรมีการรวมกลุ่มสมาชิกกันเพื่อให้เกิดความเข้มแข็งเพื่อสามารถหาแหล่งเงินทุนหมุนเวียนจากแหล่งเงินทุนและสินเชื่อเพื่อช่วยแก้ไขปัญหาเรื่องการจัดหาและจำหน่ายน้ำตาลทรายและอุปกรณ์การเลี้ยงผึ้งโดยไม่ต้องคอยหน่วยงานภาครัฐ

6. ผู้เลี้ยงผึ้งควรศึกษาพืชอาหารผึ้งและสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับผึ้ง ควรมีการเตรียมความพร้อมทางป้องกันจากภัยธรรมชาติที่จะเกิดขึ้นและหลีกเลี่ยงการตั้งที่อยู่ในพื้นที่ที่มีความเสี่ยงจากการปนเปื้อนสารเคมี

7. ผู้เลี้ยงผึ้งควรควบคุมโรคและศัตรูผึ้งที่มีอยู่กับผึ้งที่ก่อให้เกิดความเสียหายโดยการตรวจดูแลเป็นประจำเมื่อพบโรคหรือศัตรูผึ้งควรรีบหาทางป้องกัน ควบคุมและเฝ้าระวังโรค หากมีโรคระบาดควรแจ้งเจ้าหน้าที่จากกรมส่งเสริมหรือเจ้าหน้าที่จากกรมปศุสัตว์

6. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จากผลการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยขอเสนอแนะข้อคิดเห็นบางประการอันเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมให้กลุ่มผู้เลี้ยงผึ้ง หรือเกษตรกรรายอื่นๆ ที่สนใจ รวมทั้งอาจจะเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยในครั้งต่อไป ดังนี้

1. จากการศึกษาวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพในการเลี้ยงผึ้ง ขนาดของฟาร์มผึ้ง และการปฏิบัติในการเลี้ยงผึ้งมีความสัมพันธ์กับมีความสัมพันธ์ต่อการผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งและไม่ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งตามการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีของผู้เลี้ยงผึ้ง ดังนั้นเพื่อให้ผู้เลี้ยงผึ้งไม่ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งมีการยอมรับในการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีมากยิ่งขึ้น หน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องควรรีให้ความสนใจและใส่ใจมากยิ่งขึ้น เนื่องจากยังมีประสิทธิภาพในการเลี้ยงผึ้งน้อย ขนาดของฟาร์มผึ้งมีขนาดเล็กจึงส่งผลให้การปฏิบัติในการเลี้ยงผึ้งน้อย จึงจำเป็นที่จะต้องมีการส่งเสริมเทคโนโลยีหรือจัดฝึกอบรมให้ความรู้อย่างต่อเนื่องอย่างสม่ำเสมอ โดยเน้นให้ความสำคัญในเรื่องการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีซึ่งผู้เลี้ยงผึ้งไม่ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งไม่สามารถปฏิบัติตามข้อกำหนดหรือเจ้าหน้าที่แนะนำได้

2. จากการศึกษาสัมภาษณ์ผู้เลี้ยงผึ้งผู้เลี้ยงผึ้งในส่วนของข้อมูล เช่น ข้อกำหนดวิธีการปฏิบัติเกณฑ์ที่กำหนดและบางครั้งจากสภาพหรือสถานการณ์จริงของผู้เลี้ยงผึ้งบางรายไม่สามารถปฏิบัติตามข้อกำหนดได้ เช่น การเลือกทำเลที่ตั้งของฟาร์มซึ่งบางครั้งผู้เลี้ยงผึ้งไม่สามารถเลือกทำเลที่ตั้งให้ห่างจากชุมชนเมืองหรืออยู่ในพื้นที่ที่มีความเสี่ยงจากการปนเปื้อนได้ และการบรรจุภาชนะและการปิดฉลากและแสดงรายละเอียด เช่น ชื่อผู้ผลิต ชนิดน้ำผึ้ง ปริมาณการบรรจุ แหล่งที่เก็บผลผลิต ซึ่งผู้เลี้ยงบางรายไม่ได้ปฏิบัติตามข้อกำหนดได้เนื่องจากการรับซื้อของบริษัทหรือพ่อค้าคนกลางมีการกำหนดราคาการรับซื้อและมีถึงของบริษัทเองให้บรรจุ นอกจากนี้การบันทึกข้อมูลประจำของฟาร์ม ข้อมูลการใช้ยาและสารเคมีที่ใช้ในฟาร์ม ซึ่งผู้เลี้ยงผึ้งบางรายไม่สามารถปฏิบัติได้เนื่องจากเขียนหนังสือไม่ได้หรือไม่คล่อง ซึ่งมีปัญหาเรื่องการจดบันทึกข้อมูลและต้องแสดงรายละเอียดมากเกินไป

7. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยในส่วนของผู้เลี้ยงผึ้งผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งและผู้เลี้ยงผึ้งไม่ผ่านมาตรฐานฟาร์มผึ้งตามการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีในจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งถือว่าเป็นผู้เลี้ยงผึ้งมากที่สุด ในเขตภาคเหนือจึงมีข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป ดังนี้

1. ควรมีการศึกษาองค์กรหรือกลุ่มสมาชิกวิสาหกิจชุมชนผู้เลี้ยงผึ้งในภาคเหนือ ซึ่งผู้เลี้ยงผึ้งเกือบทั้งหมดเป็นสมาชิกองค์กรเกี่ยวกับผึ้ง ควรมีการศึกษาคำแนะนำกิจกรรมการดำเนินการของ

กลุ่มผู้เลี้ยงผึ้งหรือศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้เลี้ยงผึ้งในองค์กรผู้เลี้ยงผึ้งที่เป็นสมาชิกเพื่อสร้างความเข้มแข็งและพัฒนาให้องค์กรผู้เลี้ยงผึ้งมีกิจกรรมและบทบาทสนับสนุนแก่สมาชิกมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการตลาดผลผลิต เช่น การรับซื้อผลผลิต การจัดหาและจำหน่ายน้ำตาลทรายและอุปกรณ์ต่างๆในการเลี้ยงผึ้ง

2. ควรมีการศึกษาทดลองการใช้อาหารทดแทนเกสรหรือน้ำตาลทรายเพื่อช่วยลดต้นทุนการผลิต นอกจากนี้ยังพบว่าราคาน้ำตาลทรายในปัจจุบันมีราคาเพิ่มสูงขึ้นมากในขณะที่ราคาผลิตภัณฑ์ที่ได้จากผึ้งยังคงต่ำจนเป็นปัญหาสำหรับผู้เลี้ยงผึ้ง

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University

All rights reserved